

Особливості застосування стрімкого нападу гандболістами на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Червона С. П.

Харківська державна академія фізичної культури, Україна

Анотація. Основним завданням тактики гри гандболістів у нападі на етапі спеціалізованої базової підготовки – є визначення та реалізація конкретних шляхів, засобів і способів ведення гри, які забезпечують перемогу команди. Одним із таких засобів є використання групових тактичних дій у нападі – стрімкого нападу.

Ключові слова. Гандболісти, тактика нападу, стрімкий напад.

Вступ. Основою тактичної підготовки гравця є оволодіння індивідуальними, груповими і командними діями. Кожен гандболіст зобов'язаний знати зміст і класифікацію тактики і довести практичне виконання індивідуальних і групових дій до тактичної навички.

Тактика нападу – це організація і проведення гандболістами атакуючих дій, спрямованих на оволодіння ініціативою, нав'язування противнику свого плану гри, створення ігрової переваги і гольових ситуацій біля воріт супротивника з метою взяття воріт.

Стрімкий напад – ефективна система нападу, що дозволяє найкоротшим шляхом використати перевагу над противником.

В. Я. Ігнат'єва вказує на те, що сутність системи полягає в тому, що гравці, які заволоділи м'ячем, кожен раз переходять в контратаку, прагнучи при цьому за мінімальний час подолати відстань до воріт противника з тим, щоб досягти чисельної переваги і використати її для атаки воріт з близької відстані [1].

Висвітлення питань дослідження тактики гри у гандболі найшли своє місце у роботах В. Я. Ігнат'євої, А. Г. Кубраченко, І. Є. Турчина, І. В. Петрачевої, В. І. Ізаака, В. А. Цапенко та інших, проте дані в цих роботах не висвітлюють в певній мірі матеріалу, що стосується організації, застосування та удосконалення стрімкого нападу у гандболі на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Мета дослідження. Етап спеціалізованої базової підготовки закладає міцну основу тактичної підготовки юних гандболістів на їх шляху до команд майстрів, тому метою нашої роботи було дослідження особливостей організації, застосування та ефективності стрімкого нападу.

Результати дослідження. Педагогічні спостереження під час навчально-тренувального процесу та під час змагань за тактичними діями гандболістів на етапі спеціалізованої базової підготовки дали змогу визначити особливості навчання, організації, застосування та вдосконалення стрімкого нападу в грі.

В основі побудови стрімкого нападу команди лежить злагодженість дій

гравців, їх взаєморозуміння, поєднання індивідуальних і групових дій. Багато в чому ефективність стрімкого нападу залежить від рівня технічної майстерності гандболістів, їх фізичної та психологічної підготовленості [3].

Застосування стрімкого нападу дозволяє команді раціонально використовувати свій ігровий потенціал і швидко перебудовуватися в ході матчу у зв'язку із зміною тактики гри супротивника.

Стрімкий напад це заздалегідь розучені і узгоджені взаємодії групи гравців для створення вигідних умов для атаки воріт, може бути творчо створеним і застосованим гравцями на основі типових взаємодій, їх зіграності і накопиченого змагального досвіду. При проведенні стрімкого нападу передбачається логічний його розвиток і завершення в залежності від ігрової ситуації. Його ефективність визначається творчою взаємодією гравців, що базується на великому взаєморозуміння та високій індивідуальній виконавчій майстерності [2].

У сучасному гандболі нападаюча команда прагне ефективно використовувати будь-яку можливість для організації швидкого прориву. Так стрімкий прорив можна назвати як систему нападу, що застосовується проти команди, що не встигла зайняти оборону .

Найбільш універсальними для стрімкого нападу є певні способи взаємодій двох і трьох гравців.

Під час застосування стрімкого нападу гандболісти використовують значний арсенал технічних прийомів: різні способи стійок, переміщень, передач, ловлі, ведення, кидків.

Застосовують взаємодії у парах, трійках: заслони, паралельні та схрестні дії.

Швидкий прорив можна розділити на три фази: початок, розвиток, завершення.

Одиночний прорив. Практично в одиночному прориві може брати участь будь-який гравець, але найчастіше його виконують крайні гравці чи гравець (гравці) передньої лінії захисту.

Груповий прорив. Цей різновид системи швидкого нападу передбачає участь в атаці 2–3 нападників, коли одного гравця підтримують другий, третій. Їхні дії складаються з організації нападу теж проти чисельної меншості захисників: два проти одного захисника, три проти двох захисників. Але в кожному разі нападники прагнуть атакувати при чисельній меншості захисників при неорганізованому їх захисті.

При відриві виконується відхід кількох гравців до воріт противника, а воротар або партнер довгою супроводжуючою передачею створюють умови для взяття воріт.

Командний прорив. У процесі реалізації командного прориву використовується кожне сприятливе положення, пов'язане з володінням м'ячем, для стрімкого переходу в зону супротивника [3].

Аналіз даних дослідження застосування стрімкого нападу гандболістами команди ДЮСШ №3 м. Харків на етапі спеціалізованої базової підготовки показав, що в середньому за гру команда проводила 45 атак, з них 9,5 з

застосуванням стрімкого нападу. Було встановлено, що початком швидкого прориву у 60 % випадків стає перехоплення м'яча, у 32 % підбор м'яча біля своїх воріт і 8 % швидке вкидання м'яча із-за меж майданчика.

Вивчення результативності проведення атак стрімким проривом показав, що у команди у 40 % стрімкий напад завершується голом, дев'яти-метровим кидком – 17 %, 7-ми метровим кидком – 20%, втратою м'яча – 23 %.

Висновки. Головними факторами ефективності атак з використанням швидкого прориву є: швидкість, рішучість і цілеспрямованість техніко-тактичних дій у всіх фазах атаки; здатність до миттєвого переходу від оборонних дій до наступальних; швидкий, точний і раціональний початок атаки (перший або другий пас); достатній рівень техніко-тактичної підготовленості, що дозволяє обігравати суперника «один на один», і здатність швидко реалізувати ситуації 2х1, 3х1, 3х2; стрімкість і рішучість у завершальній фазі атаки. Необхідно приділяти особливу увагу тактичній підготовці на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Література

1. Игнатъева В. Я. Гандбол. Учебное пособие для ин-тов физ. культ. / В. Я. Игнатъева – М. : Физкультура и спорт, 1983 – 200 с.
2. Игнатъева В. Я. Многолетняя подготовка гандболистов в детско-юношеских спортивных школах: Методическое пособие / В. Я. Игнатъева, И. В. Петрачѐва – М. : Советский спорт, 2004. – 216 с.
3. Цапенко В.О. Гандбол в загальноосвітньому навчальному закладі: Підручник для викладачів фізичної культури та студентів середньо спеціальних і вищих навчальних закладів/ В. О. Цапенко, В. М. Зайцев, О. Ю. Гусак, А. П. Конох – Запоріжжя: ЗДУ, 2003 – 230 с.

Інформація про автора

Червона Світлана Пилипівна – старший викладач кафедри спортивних та рухливих ігор, Харківська державна академія фізичної культури м. Харків
E-mail: nesveta@ukr.net

Поступила в редакцію 14.01.2016